

Voeding hospitality in zorg en welzijn (K1137)

Servicedocument – Afnamevorm: Praktijkexamen

Uitgever: Exalo Media
Versie: 2026-03

Auteursrechtwaarschuwing

© Exalo Media. Alle rechten voorbehouden.

Dit document bevat inhoud die beschermd wordt door het auteursrecht. Exalo Media bezit het auteursrecht op de tekst, afbeeldingen, grafieken, en andere inhoud die in dit document worden weergegeven, tenzij anders aangegeven.

Niets in dit document mag worden verveelvoudigd, verspreid, overgedragen, tentoongesteld, gereproduceerd, of op enige andere wijze gebruikt worden zonder de uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van Exalo Media. Het is strikt verboden om de inhoud van dit document te wijzigen, aan te passen of te vertalen zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Exalo Media.

Exalo Media behoudt zich het recht voor om juridische stappen te ondernemen tegen personen of entiteiten die inbreuk maken op het auteursrecht van dit document.

Voor toestemming om de inhoud van dit document te gebruiken, neem contact op met:

Exalo Media
info@exalo.nl
<https://exalo.nl>

Examenmatrijs D1-K1

D1-K1: Bieden van ondersteuning met betrekking tot voeding	
Complexiteit:	De beginnend beroepsbeoefenaar voert dienstverlenende taken uit volgens standaardprocedures en/of gemaakte afspraken. De complexiteit van de werkzaamheden wordt mede bepaald door het contact met de zorgvragers. De beginnend beroepsbeoefenaar is steeds alert op veranderingen die zich voordoen en weet wanneer hij een collega moet inschakelen. De beginnend beroepsbeoefenaar beschikt over basiskennis en vaardigheden voor de uitvoering van de werkzaamheden. De context waar hij de werkzaamheden uitvoert is overwegend stabiel. Als de situatie minder stabiel is en als er onvoorziene situaties optreden, dan moet/kan hij ondersteuning vragen aan een collega en/of leidinggevende.
Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid:	De beginnend beroepsbeoefenaar werkt onder verantwoordelijkheid van de leidinggevende. Hij kan eventueel ondersteunend aan een diëtist werken. Binnen een afgebakend takenpakket werkt hij zelfstandig. Hij is verantwoordelijk voor de kwaliteit en het tijdig uitvoeren van de eigen werkzaamheden.
Examenvorm:	Praktijkexamen Het praktijkexamen is een afsluitende toets waarbij de kandidaat in een realistische werkomgeving aantoont de vereiste kennis, vaardigheden en professionele houding te beheersen. De beoordeling vindt plaats aan de hand van vooraf vastgestelde criteria en richt zich op zowel het proces als het eindresultaat.

Werkproces: D1-K1-W1			
Titel werkproces	Uit te voeren	Aanwijzingen voor de opdracht	Resultaat
Inventariseert voedingswensen en -gewoonten van de zorgvrager	De beginnend beroepsbeoefenaar gaat in gesprek met de zorgvrager en mogelijk naasten om voedingswensen, gewoonten en voedingswijze te achterhalen, stemt communicatie af op de zorgvrager, signaleert bijzonderheden en registreert gegevens en afspraken volgens protocol.	De beginnend beroepsbeoefenaar verzamelt zorgvuldig informatie over de voedingswensen en -gewoonten van de zorgvrager, neemt voldoende tijd om te luisteren en na te denken, stemt zijn communicatie adequaat af op de zorgvrager en deelt kennis, ervaring en inzichten effectief met anderen.	De wensen en gewoonten van de zorgvrager op het gebied van voeding zijn geïnventariseerd en vastgelegd. Het zorgdossier en eventueel een diëtist zijn geraadpleegd. Bijzonderheden zijn gesignaleerd en doorgegeven.

Werkproces: D1-K1-W2			
Titel werkproces	Uit te voeren	Aanwijzingen voor de opdracht	Resultaat
Informeert en adviseert de zorgvrager met betrekking tot voeding	De beginnend beroepsbeoefenaar raadpleegt het zorgdossier en diëtist om voedingssituatie en ziektebeeld te beoordelen, informeert en adviseert de zorgvrager over voeding, stemt communicatie af, controleert begrip, biedt keuzemogelijkheden en signaleert bijzonderheden en weerstanden.	De beginnend beroepsbeoefenaar geeft duidelijk de voor- en nadelen aan van keuzes rondom maaltijden en dranken, adviseert overtuigend, deelt kennis en expertise begrijpelijk uit, en bekijkt zorgvuldig de wensen van de zorgvrager in relatie tot de mogelijkheden.	De beginnend beroepsbeoefenaar heeft de zorgvrager informatie en advies gegeven over voeding, maaltijden en dranken en heeft indien nodig de zorgvrager geholpen bij het maken van keuzes. Bijzonderheden zijn gesignaleerd en doorgegeven.

Werkproces: D1-K1-W3			
Titel werkproces	Uit te voeren	Aanwijzingen voor de opdracht	Resultaat
Maakt maaltijden en dranken gereed voor de zorgvrager	De beginnend beroepsbeoefenaar stemt maaltijden en dranken af op de situatie, wensen, behoeften en dieet van de zorgvrager, controleert aangeleverde voeding en bereidt deze voor uitserveren.	De beginnend beroepsbeoefenaar maakt verantwoord gebruik van voedingsmiddelen en materialen, controleert zorgvuldig aangeleverde maaltijden en dranken, zorgt voor actieve beschikbaarheid van belangrijke middelen, volgt instructies nauwkeurig en voert het werk zo ordelijk mogelijk uit.	Maaltijden en dranken voor de zorgvrager zijn gereed gemaakt en gecontroleerd voor uitserveren.

Werkproces: D1-K1-W4			
Titel werkproces	Uit te voeren	Aanwijzingen voor de opdracht	Resultaat
Serveert maaltijden en dranken aan de zorgvrager	De beginnend beroepsbeoefenaar serveert maaltijden en dranken, controleert of ze voor de zorgvrager zijn, biedt bezoekers eten of drinken aan, ondersteunt indien nodig, signaleert bijzonderheden en houdt gegevens bij over inname.	De beginnend beroepsbeoefenaar controleert of maaltijden en dranken voor de zorgvrager bestemd zijn, let op welzijn en biedt persoonsgerichte dienstverlening. Hij/Zij herkent tijdig wanneer hulp nodig is, ondersteunt, volgt procedures bij slikproblemen en rapporteert nauwkeurig over inname.	De beginnend beroepsbeoefenaar heeft maaltijden en dranken geserveerd aan de zorgvrager en eventueel aan het bezoek. Hij heeft gecontroleerd of de maaltijden en dranken bedoeld zijn voor de zorgvrager. Indien nodig is de zorgvrager volgens afspraak ondersteund bij het eten/drinken. Inname is geregistreerd en bijzonderheden zijn gesignaleerd en doorgegeven.

Examen		
Werkprocessen	Inhoud	Aanwijzingen
Alle kerntaken en werkprocessen	Beoordeling praktijkexamen	De examinerator beoordeelt de uitvoering van het praktijkexamen op basis van vastgestelde beoordelingscriteria die betrekking hebben op de vakinhoudelijke uitvoering. Het bewijsmateriaal ondersteunt de beoordeling, maar is niet zelfstandig beslissend. Beoordelen gebeurt aan de hand van een puntenschaal: - O = onvoldoende (0 punten). Wanneer het criterium niet op een acceptabele manier is uitgevoerd, zoals gewenst is in de beroepspraktijk. - V = voldoende (1 punt). De uitvoering van het criterium voldoet aan het niveau dat van de beginnend beroepsbeoefenaar kan worden verwacht. - G = goed (2 punten). De uitvoering van het criterium is bovengemiddeld goed en daarmee meer dan de beginnend beroepsbeoefenaar moet kennen of kunnen. De behaalde punten worden opgeteld. Met de omzettingstabel wordt er een eindcijfer berekend (eventueel met OVG-schaal).

Examen		
Werkprocessen	Inhoud	Aanwijzingen
Alle kerntaken en werkprocessen	Het examen bestaat uit het uitvoeren van het praktijkexamen	De examinerator observeert en beoordeelt de uitvoering van het praktijkexamen tijdens het werken. Tijdens of direct na de uitvoering kan de examinerator de student kort bevragen ter verduidelijking van gemaakte keuzes en uitgevoerde handelingen. Deze toelichting is ondersteunend van aard en maakt geen afzonderlijk beoordeeld onderdeel van het examen uit.

Toelichting bij dit servicedocument

Dit servicedocument geeft een beknopt overzicht van de opbouw en inhoud van het exameninstrument. Het document is bedoeld om opleidingen en examencommissies te helpen bij de **oriëntatie op het examenproduct**.

Omdat exameninstrumenten zelf niet vrij gedeeld kunnen worden, biedt dit servicedocument inzicht in onder andere:

- De structuur van het examen
- De relatie met het kwalificatiedossier of keuzedeel
- De toetsmatrijs
- De manier van beoordelen

Op basis van deze informatie kunnen opleidingen doorgaans goed beoordelen of het exameninstrument aansluit bij hun onderwijs en examinering.

Voorbeelden van examenmateriaal

Wilt u een beter beeld krijgen van de manier waarop Exalo examens ontwikkelt? Op onze website vindt u een aantal **voorbeelddocumenten** die laten zien hoe examens, beoordelingsformulieren en instructies zijn opgebouwd.

Deze voorbeelden zijn te vinden via: <https://exalo.nl/ons-concept/>

Veelgestelde vragen

Veel praktische vragen van opleidingen gaan bijvoorbeeld over:

- Hoe een exameninstrument wordt ingezet in de praktijk
- Hoe de beoordeling is opgebouwd
- Welke documenten worden meegeleverd
- Hoe het vaststellen door de examencommissie werkt

Op de productpagina van elk exameninstrument vindt u daarom een **uitgebreide FAQ** met antwoorden op de meest gestelde vragen.

Afnamevorm van het examen

Exalo Media ontwikkelt exameninstrumenten met een afnamevorm die past bij de aard van het werkproces of het keuzedeel. Afhankelijk van het examen kan dit bijvoorbeeld bestaan uit een praktijkopdracht, een beroepsproduct, een gesprek, een observatie in de praktijk of een combinatie van deze onderdelen. In het servicedocument staat beschreven **welke afnamevorm voor dit exameninstrument is uitgewerkt** en hoe de beoordeling plaatsvindt.

Wij realiseren ons dat opleidingen hun onderwijs en examinering soms anders hebben ingericht. Het kan daarom voorkomen dat de standaard afnamevorm van een exameninstrument niet volledig aansluit bij de manier waarop een opleiding het onderwijs heeft georganiseerd.

In dat geval kan in overleg worden gekeken naar **alternatieve afnamevormen of aanpassingen aan het exameninstrument**. Denk bijvoorbeeld aan een andere combinatie van examenonderdelen of een aangepaste manier van beoordelen. Dergelijke aanpassingen worden altijd afgestemd met de opleiding en moeten plaatsvinden **voordat het exameninstrument ter vaststelling wordt aangeboden aan de examencommissie**.

Afhankelijk van de aard en omvang van de aanpassing kunnen hiervoor **ontwikkel- of aanpassingskosten** in rekening worden gebracht. Heeft uw opleiding specifieke wensen rondom de afnamevorm van het examen? Neem dan gerust contact met ons op om de mogelijkheden te bespreken.

Vaststelling van het exameninstrument

Exameninstrumenten van Exalo worden aangeboden voor gebruik via een **Route 2 vaststellingsprocedure**. Dit betekent dat het exameninstrument wordt vastgesteld door de **examencommissie van de onderwijsinstelling** die het examen gebruikt.

Wij adviseren daarom om vóór aanschaf of inzet **af te stemmen met de eigen examencommissie** of deze werkwijze aansluit bij het beleid van de instelling. Het servicedocument en de bijbehorende toetsmatrijs zijn opgesteld om examencommissies te ondersteunen bij deze beoordeling.

Vragen of aanvullende informatie

Heeft uw opleiding of examencommissie aanvullende vragen over het exameninstrument, de documentatie of de inzet in de praktijk? Neem dan gerust contact met ons op. Wij denken graag mee:

→ <https://exalo.nl>

→ info@exalo.nl